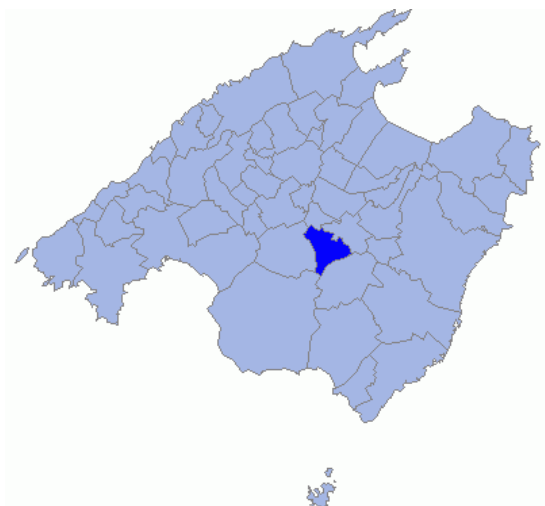

LA DEPURACIÓ DEL MAGISTERI MESTRES DE LES ESCOLES PÚBLIQUES DE MONTUÏRI (1936-1943)

LA DEPURACIÓ DEL MAGISTERI

La depuració fou un tipus de **repressió** motivada per la **Guerra Civil** i va afectar a tots els **funcionaris** de l'Estat, inclòs el personal administratiu i subalterns, així com als funcionaris municipals i a tots els treballadors relacionats o inscrits amb institucions o organismes oficials (personal d'Ajuntaments, Ministeris, jutges, policies, ...)

La depuració es va dur a terme de forma similar per part del **Govern de la República** i també als territoris ocupats per les **tropes sollevades**.

A les Illes Balears, Mallorca i Eivissa sofriren la **depuració franquista** i Menorca, una **doble depuració** (en un primer moment republicana i franquista després).

DEPURACIÓ

Investigació sobre la moral, la conducta i les opcions polítiques dels mestres

SANCIÓ

DEPURACIÓ FRANQUISTA

ESCOLES

DE DÉU

DEL DIMONI (Escola Nova)

“(...) El carácter de la depuración que hoy se persigue no es sólo punitivo, sino también preventivo. Es necesario garantizar a los españoles, que con las armas en la mano y sin regateos de sacrificios y sangre salvan la causa de la civilización, que no se volverá a tolerar, ni menos a proteger y subvencionar a los envenenadores del alma popular (...)”

José María Pemán (President de la Comissió Nacional de Cultura i Ensenyament, 7 desembre de 1936, circular núm. 2)

DEPURACIÓ FRANQUISTA

PRIMERA MESURA

CESSAR TOTS ELS FUNCIONARIS

(TAMBÉ ELS MESTRES I LES MESTRES)

**PER TORNAR EXERCIR EL PRIMER
QUE HAVIEN DE FER ERA SIGNAR
L'ADHESIÓ INCONDICIONAL AL
“MOVIMIENTO NACIONAL”**

MESTRES DEPURATS/DES —————→ TOTS/TOTES

MESTRES SANCIONATS/DES —————→ **ALGUNS/ALGUNES**

ESCOLES PRIVADES

ORDRE DEL “MINISTERIO DE EDUCACIÓN NACIONAL”

14 de maig 1938

La depuració
també afectà a
les escoles
privades de
forma directa
o indirecta

MINISTERIO DE EDUCACION NACIONAL

ORDEN

Ilmo. Sr.: El carácter que la Legislación vigente imprimió desde el primer momento a la depuración del personal docente, obliga a este Ministerio a tomar las medidas precautorias indispensables para evitar que el personal separado de la Enseñanza Oficial pueda ocasionar en los Establecimientos de Enseñanza Privada las deformaciones espirituales de la juventud, que se quisieron impedir en los Esta-

blecimientos Públicos. Por esta razón, este Ministerio ha resuelto:

1.º—No se autorizará el funcionamiento de ningún Establecimiento docente de carácter privado cuando el propietario, Director o empresario del mismo hubiese sido separado de la Enseñanza Oficial, en virtud de expediente de depuración. Tampoco podrá ser aprobado el Cuadro de Profesores de dichos Establecimientos cuando en ellos figure algún Profesor que haya sido objeto de igual medida.

2.º—Las Comisiones Depuradoras Provinciales C) y D) abrirán una información para cada uno de los Establecimientos del Grado de la Enseñanza Privada correspondiente al del personal de la Enseñanza Oficial, sujeto a la respectiva jurisdicción y en la que, con audiencia de los interesados, puedan formular propuesta a este Ministerio en el sentido de ratificar o denegar la autorización que disfrutasen en vista de los antecedentes profesionales, particulares y políticos de sus Directores, Propietarios, Empresarios y Profesores.

La Comisión Depuradora A) abrirá esta clase de informaciones en relación con los Centros Privados de Enseñanza Universitaria, y la Comisión Depuradora B) lo hará a su vez respecto a las Academias o Establecimientos de Enseñanza Superior de las Especialidades de Ingeniería o Arquitectura.

Dios guarde a V. I. muchos años.

Vitoria, 14 de mayo de 1938.—
II Año Triunfal.

PEDRO SAINZ RODRIGUEZ

Ilmo. Sr. Subsecretario de este Ministerio.

DEPURACIÓ DEL NOM DE LES ESCOLES

La depuració no afectà només al personal del magisteri, sinó que **també es revisaren els noms de totes les escoles.**

Per això, la “*Sección Administrativa de 1ª Enseñanza de Baleares*”, el juliol de 1937 **ordenà** a totes les escoles que notifiquessin el nom que tenien **abans i durant** la segona república. Una vegada més la Comissió Depuradora de Balears va ser pionera.

Al BOE de 22 d'octubre de 1938 apareix l'Ordre del “***Ministerio de Educación Nacional***”, de dia 18 d'octubre.

Dettingen, 11. 11. 1793

Cargos

Lista para propuestas

-
- 1 Informe Párroco de Suchimayor
 2 Guardia Civil de id.
 3 Comandante Militar de id.
 4 Alcalde de id.
 5 P. familiar
 6 Nota de id. de id. de id.
 7 Pliego Cargo
- ELS**
PROCE

ELS DOS PROCESSOS DE DEPURACIÓ A MALLORCA

9C
LCM-8-17

PRIMER PROCÉS DEPURADOR

setembre de 1936 – març de 1937

Antecedents. Inici convuls curs 1936-1937

Alçament Militar (JULIOL)

Els generals Bosch i Godet son afusellats

Desembarcament de les tropes de Bayo a Porto Cristo.

Vacances escolars. Alguns docents no eren a Mallorca.

Joan Capó i Valls de Padrines, Inspector en cap d'Educació

Li donen poders absoluts per reorganitzar el nou sistema i actuar en conseqüència a les necessitats del règim franquista.

(Comença el ball de places: 1 d'octubre de 1936)

Uns mestres seran promocionats i els altres castigats.

ORGANITZACIÓ PRIMER TRIBUNAL

President: Alfredo Llompart

Inspector: Joan Capó

Era una autodepuració. Cada mestre rebia les fitxes, s'encarregava que s'emplenassin i després les remetia al tribunal

Juan Font Mascais
Juan
B-B

Bimiali
Lancellas
G-B-B
A-B
P-B

SOBRE

D. *Juan Font Mascais*
Maestro Nacional de *Bimiali* (*Lancellas*)

Declaro bajo mi responsabilidad:

- 1º No haber pertenecido a la Asociación de Trabajadores de la Enseñanza
- 2º No haber figurado en los partidos políticos del Frente Popular.

y
Prometo libre y espontáneamente coadyuvar con todas sus fuerzas al movimiento de salvación de España.
Palma 8 de Septiembre de 1936.

El Maestro
Juan Font Mascais

Los Maestros cuyas circunstancias no les permitan firmar la presente declaración pueden exponer al dorso lo que estimen conveniente.

PARTICULAR

Sr. Alcalde de *Lancellas*

Con el fin de cumplimentar lo que se dispone a la circular del Excmo. Sr. Gobernador Civil de esta Provincia, de fecha 1º del actual (B. O. del 3), ruego a V. informe al dorso de la presente, referente a la conducta profesional y particular de l Maestro Nacional

de Bimiali D. *Juan Font Mascais*

devolviendo a esta Inspección, directa y reservadamente la presente tarjeta con toda la urgencia posible.

Palma 8 de Septiembre de 1936

El INSPECTOR JEFE,

J. Font

BATLE

Información particular que acompaña

D. *Juan Font Mascais*
Maestro Nacional de *Bimiali* (*Lancellas*)

El infrascripto Cura-Estudiante de Bimiali doy fe, que el maestro nacional de esta, D. Juan Font es persona muy conocida por mi pública y privadamente y por los datos que poseo me consta no ha hecho nunca política alguna en esta localidad, cumple con toda escrupulosidad en labor educativa moral e intelectual

CAPELLA

Sr. Comandante del puesto de la Guardia Civil de *Lancellas*

Con el fin de cumplimentar lo que se dispone a la circular del Excmo. Sr. Gobernador Civil de esta Provincia, de fecha 1º del actual (B. O. del 3), ruego a V. informe al dorso de la presente, referente a la conducta profesional y particular de l Maestro Nacional

de Bimiali D. *Juan Font Mascais*

devolviendo a esta Inspección, directa y reservadamente la presente tarjeta con toda la urgencia posible.

Palma 8 de Septiembre de 1936

El INSPECTOR JEFE,

J. Font

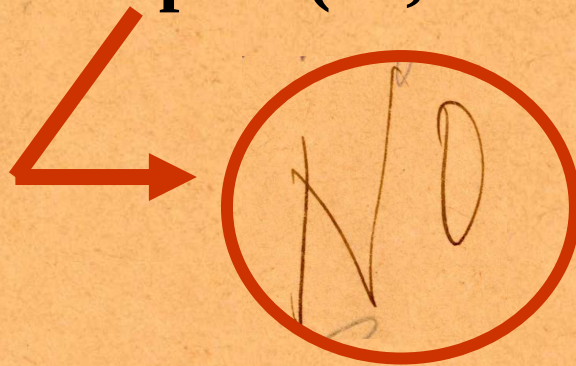
GUÀRDIA CIVIL

LLINATGES I NOM

MUNICIPI

SOBRE DEL PRIMER PROCÉS DEPURADOR

Segons el Dr. Jaume Serra i Barceló de 577 mestres de Mallorca i Pitiüses, 147 foren declarats no aptes (25,47%)

Tret distintiu
del Model
Balear de
Depuració

Es creà un tribunal semblant a Eivissa copiat del mallorquí

SEGON PROCÉS DEPURADOR

LA COMISSIÓ DEPURADORA PROVINCIAL

març de 1937 – desembre de 1943

BOE (11 – novembre - 1936) - “REVISIÓN DEL PERSONAL”

4 de març de 1937 es crea. Membres:

Bartomeu Bosch (President del Tribunal, capellà, catedràtic de Llatí i director de l'Institut Ramon Llull),

Luis Mª Mestras (Inspector en Cap, després d'un temps seria detingut i empresonat),

José Ramís de Ayreflor (Vocal, president de l'Associació Catòlica de Pares de Família),

Rafael de Ysasi Ransomé (Vocal, coronell d'artilleria retirat i persona de “reconeguda solvència moral i tècnica”),

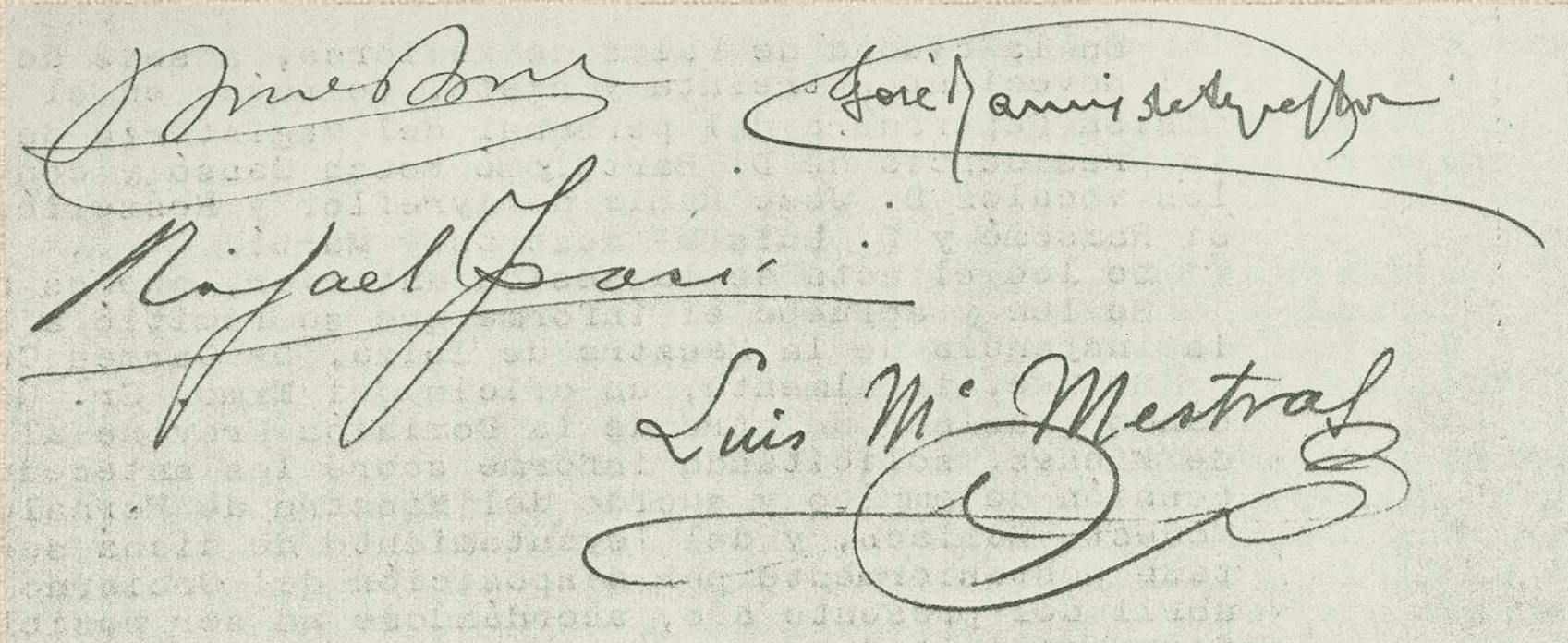
Gabriel Morell Font (Vocal, “persona de reconeguda solvència moral”), duraria molt poc.

LA COMISSIÓ DEPURADORA PROVINCIAL II

3 d'abril de 1937, primera reunió, primera acta. **Reclama tota la informació als tribunals anteriors, encara que no accepta totes les resolucions.**

El mestres i les mestres no sabien ni qui, ni de què se'ls/se les acusava.

Acusacions genèriques i molt vagues.

Josep Maria de la Torre

Rafael Lari

Luis M. Mestral

**Luis M^a
Mestras**

**José Ramís
de Ayreflor**

**Bartomeu
Bosch
Sansó**

**Rafael de
Ysasi
Ransomé**

LA COMISSIÓ DEPURADORA PROVINCIAL III

La Comissió Depuradora demanava de cada persona (mestre/a) **informes** del seu comportament (privat i públic) al:

- **Capellà**
- **Batle**
- **Comandant de la Guàrdia Civil**
- **Pare de família** de reconeguda solvència moral
(del poble o ciutat on estava l'escola)

En aquest procés **no demanaven** la declaració particular del docent però tenia dret a fer un plec de descàrrecs.

LA COMISSIÓ DEPURADORA PROVINCIAL IV

COMISIÓN DEPURADORA
DEL
PERSONAL DEL MAGISTERIO
BALEARES

RUEGO a V. se sirva emitir, dentro de un plazo máximo de ocho días, informe sobre D.

Maestro de
en el que harán constar de un modo directo y concreto:

- 1.º La conducta profesional del Maestro.
- 2.º La conducta religiosa del mismo.
- 3.º La conducta social y particular.
- 4.º Si formó parte de alguna Asociación secreta.
- 5.º Sus actuaciones políticas, si las ha tenido, señalando en tal caso el partido o partidos en que ha militado o su simpatía hacia ellos, especialmente desde la revolución del 6 de Octubre de 1934.
- 6.º Si orientó su enseñanza o su actuación profesional en el sentido disolvente que informan las agrupaciones del "Frente Popular,, y Asociaciones secretas.
- 7.º Si ha simpatizado con alguno de los partidos nacionalistas catalán, vasco, navarro, gallego, etc.

La Comisión está autorizada para reclamar de cuantas Autoridades, Centros y personas lo estime conveniente, los informes que crea necesarios sobre la conducta del personal cuyos antecedentes y actuación le corresponda investigar (Art. 2.º de la Orden de 10 de Noviembre de 1936.)

La tramitación de los expedientes será secreta, debiéndose guardar por parte de todos los que oficialmente intervengan en ella, la más absoluta reserva. Espera, por tanto, esta Comisión, de su reconocido celo y patriotismo, que los informes que se interesan habrán de responder a la más estricta imparcialidad, sin recurrir a censurables reservas mentales o sentimentalismos fuera de lugar y de tiempo, y que sabrá sobreponerse para obrar en justicia y sin apasionamientos, con la mirada puesta solo en el bien de la educación de la infancia, que es la esperanza mejor de la nueva España.

Dios guarde a V. S. muchos años.

Palma de Mallorca 21 de Septiembre de 1937.

El Presidente,

Sr. D. Comandante del puesto de la Guardia Civil

Nota. A tenor de lo dispuesto en la Orden de 10 de Noviembre último, son informes obligados en los expedientes de depuración, los del Alcalde, Cura Párroco, Comandante del puesto de la Guardia Civil y de un Padre de Familia bien reputado, del lugar en que radique la Escuela.
Los informes dirijanse al Instituto Nacional "Ramón Llull" -- Palma.

1) Conducta professional

2) Conducta religiosa

3) Conducta social i particular

4) Forma o ha format part d'associacions secretes

5) Actuacions polítiques

6) Orientació de l'ensenyament

7) Ha simpatitzat amb partits nacionalistes

S'enviava la documentació a Burgos, seu del Tribunal a nivell Nacional

LA COMISSIÓ DEPURADORA PROVINCIAL V

El **17 de noviembre de 1937** la Comissió Depuradora envià a la “Junta Técnica del Estado, Comisión de Cultura y Enseñanza”, el telegrama següent:

*“Examinados hasta hoy **402** expedientes Maestros habiendo propuesta sanción para **142**. Punto.*

*Resta examinar **139** expedientes y los de Menorca no pudiendo precisar para cuantos habrá propuesta sanción por tener informes muy incompletos. Punto.*

Esta Comisión confía terminar su labor a fines de Diciembre exceptuando Menorca.

Salúdale.”

Va passar del **25,47** al **35,32%** i
encara en faltaven 139 per revisar

LA COMISSIÓ DEPURADORA PROVINCIAL VI

RESOLUCIONS DEL TRIBUNAL DEPURADOR

1.- Sense sanció

2.- Trasllat a un altre destí

a) A la mateixa província

b) A una altra província

3.- Jubilació anticipada

4.- Inhabilitació per a càrrecs directius i de confiança

5.- *Suspenso de Empleo y Sueldo* (un o diversos períodes)

6.- Separació definitiva del servei i baixa a l'Escalafó.

ESCOLES PÚBLIQUES DE MONTUÏRI

**Quan va esclatar la Guerra Civil, al
terme municipal de Montuïri hi havia
una escola graduada mixta amb
direcció, tres seccions d'ensenyament
primari i dues de pàrvuls. A més a més,
una escola unitària de nines**

MESTRES DE MONTUÏRI

(1936-1943)

ESCOLA GRADUADA MIXTA DE MONTUÏRI

- Creada per OM del 12 de març de 1934.
- Tres seccions. Creada a partir de dues unitàries de nins.
- Transformació amb graduada mixta (direcció, tres seccions d'ensenyament primari i 2 de pàrvuls).

**El 18 de juliol de 1936 els mestres i les
mestres que exercien a l'Escola
Graduada eren:**

Joan Català Alemany

Nascut a **Alaró** dia 27 de gener de **1906**.
Mestre de Primer Ensenyament (26-06-1929).

Va exercir com a mestre interí a les escoles de: Lluçmajor, Santa Catalina (Palma) i Isabel II (Maó).

Dia **16 d'abril de 1936** prengué possessió com a interí d'una secció de nins de **Graduada mixta de Montuïri**.

Dia 1 d'octubre de 1936 (ball de places) fou destinat a l'Escola Graduada de Lluçmajor també com a interí, però un any després el nomenaren propietari provisional.

L'11 de gener de 1938, la Comissió Depuradora va decidir no formular **cap càrrec contra ell**.

Depurat sense sanció amb molt bons informes. No va tornar a Montuïri.

INFORME DEL BATLE

En contestación a su comunicación del día 19 de octubre último, interesando informes relativos al que fué Maestro de esta villa Juan Catalá Alemany, de los datos que ha adquirido esta Alcaldía resulta que durante el poco tiempo que ejerció el cargo en esta villa observó buena conducta profesional, religiosa y social, sin que conste que haya pertenecido a Asociaciones secretas, ni orientado su enseñanza o actuación profesional en el sentido disolvente que informan las agrupaciones del "Frente Popular" y Asociaciones secretas, como tampoco que haya simpatizado con los partidos nacionalistas catalán, vasco, navarro, ect. Durante su permanencia en esta villa no actuó en política ni se manifestó en ningún sentido.

Es cuanto tiene que exponer esta Alcaldía en relación al expresado individuo.

Dios guarde a V.S. muchos años.
Montuiri 2 de noviembre de 1937.

Segundo Año Triunfal.

El Alcalde,

Sebastià Bana

Sr. Presidente de la Comisión Depuradora del Magisterio
Palma.

*... buena conducta profesional,
religiosa y social ...*

*Durante su permanencia en esta
villa no actuó en política ni se
manifestó en ningún sentido.*

Sebastià Perelló Llull

Nascut a **Manacor** dia 23 de desembre de **1903**. Mestre de Primer Ensenyament en concepte de Batxiller (03-08-1926) i Batxiller.

El seu **primer destí** com a mestre interí fou a l'Escola Unitària de nins núm. 1 de **Montuïri** on exercí del 3 de gener a l'1 de setembre de **1928**.

Després de passar per les escoles de Manacor (núm. 1 i 3) i Villamoñico (Santander), per oposicions, tornà a Montuïri.

Dia **19 de novembre de 1931** prengué possessió de l'**Escola Unitària de nins núm. 1 de Montuïri** i posteriorment, l'any **1934** passà a la **Graduada**.

Dia 16 d'abril de **1936** fou nomenat **director** de la Graduada de Montuïri.

Dia 1 d'octubre de 1936, durant el primer procés de depuració (ball de places), fou **suspès d'ocupació i de sou** per estar afiliat a **Esquerra Republicana i a l'ABTE**.

Dia **14 d'abril de 1937** se li **aixecà la suspensió** i tornà a l'Escola de Montuïri.

Dia **14 de desembre de 1937** es va **resoldre** el seu expedient de depuració:

... Ordenándose que fuera repuesto en su cargo con pérdida de doce meses de los que dejó sin percibir, inhabilitado para cargos directivos y traslado dentro de la provincia ...

En un primer moment, la Comissió Provincial el va assignar a l'Escola **Unitària de nins de Campanet**, però **no** hi va arribar a anar.

Fou traslladat definitivament a l'Escola de nins núm. 1 de **Capdepera** on va exercir fins dia 1 de juny de 1939. Durant els primers mesos feia feina sense cobrar fins que va complir totalment el temps de suspensió.

Dia 2 de juny de 1939 prengué possessió d'una secció de l'Escola **Graduada de nins de Santa Margalida** on exercí fins l'any 1950 que, per **CGT**, va passar a **Manacor**.

Durant els anys 50 també fou suspès d'ocupació i de sou però no va ser per motius de depuració del Magisteri.

- 1.- Sr. Comandante del Puerto de la Guardia Civil - Manacor.
- 2.- Sr. D. Miguel Bosch Caldentey
Director del "Crédito Balear" -
Manacor
- 3.- Sr. D. Jaime Jaime Roselló
Capitán y jefe de Zalamea.
Manacor
- 4.- Sr. D. Jose Llaste - Notario
Manacor
- 5.- Sr. D. Antonio Ferrer Ladera
Farmaceutico titular
Manacor.

Miquel Gelabert Serra

Nascut a **Petra** dia 8 de gener de **1905**. Mestre de Primer Ensenyament en concepte de Batxiller (12-03-1934).

Va ser mestre interí de l'escola Graduada de nins de Son Servera.

Dia **7 de maig de 1936** prengué possessió com a interí d'una secció de l'**Escola Graduada de Montuïri**.

Dia 1 d'octubre de 1936 (ball de places) fou destinat a una secció de l'Escola Graduada de **Petra**.

El 18 de gener de 1938, la Comissió Depuradora va decidir no formular cap càrrec contra ell.

Depurat sense sanció amb molt bons informes. No consta que tornàs a Montuïri.

INFORME DEL CAPELLÀ

Parroquia de San Bartolomé

MONTUIRI (MALLORCA)

Informe que el PARROCO de MONTUIRI emite sobre D. MIGUEL GELABERT que fué Maestro interino de este pueblo de MONTUIRI, ajustandose á las preguntas recibidas de la Comisión Depuradora del Personal del Magisterio.

- 1.-Su conducta personal como maestro-Buena.
- 2.-Su conducta religiosa-ajustada á la moral católica
- 3.-Su conducta social y particular no fué reprehensible
- 4.-No sé que formase parte de Sociedad Secreta
- 5.- No se destacó en ninguna actuación política.
- 6.- No llamo la atención por si sintiese simpatías por el Frente Popular.
- 7.-No me consta que simpatizase con partidos NACIONALES

MONTUIRI 25.OCTUBRE de 1937.

Gregorio Barceló

... su conducta religiosa ajustada a la moral católica ...

... no llamó la atención por si sintiese simpatías por el Frente Popular ...

Mariano Torri Llobet

Nascut a **Eivissa** dia 22 de juny de **1903**. Mestre de Primer Ensenyament (06-11-1928) i Batxiller.

Des de l'any 1924, era **sergent** de complement de l'exèrcit. I després **brigada** (1925).

Va ser mestre interí de les escoles de Santa Gertrudis (Eivissa) i Maó.

Dia **4 de juny de 1936** prengué possessió com a interí d'una secció de l'**Escola Graduada de Montuïri**.

Dia 1 d'octubre de 1936 (ball de places) fou suspès **d'ocupació i de sou** pel Primer Tribunal Depurador.

Pel mes de novembre de 1936 **es va incorporar com a Brigada de complement a l'exèrcit franquista** durant uns 7 mesos.

Dia **14 d'abril de 1937**, la Comissió Depuradora Provincial va decidir **aixecar-li la suspensió**, però no va exercir a cap centre ni s'incorporà a cap escola.

L'11 de gener de 1938 van decidir no formular cap càrrec contra ell.

Depurat sense sanció amb honors de militar.

Jerònia Juan Cerdà

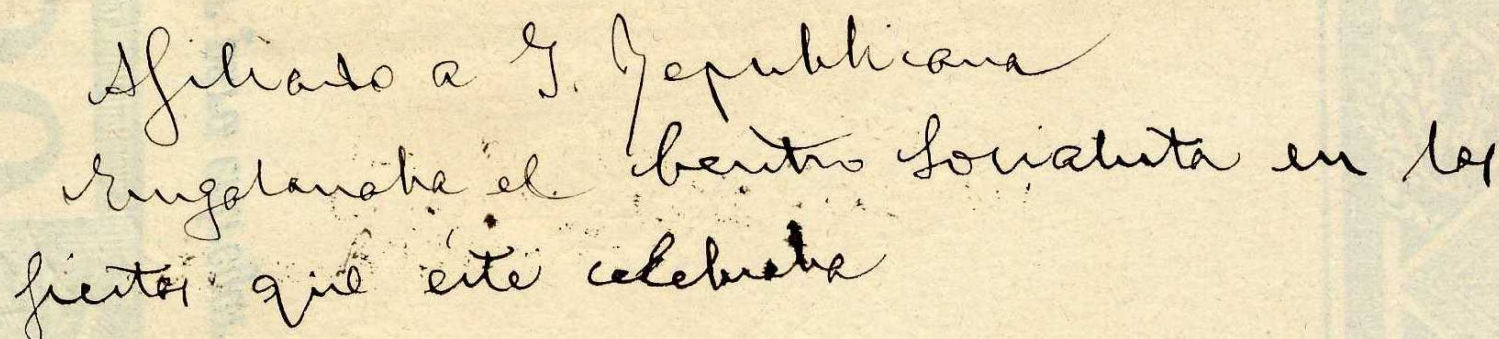
Nascuda a **Montuïri** dia 27 de febrer de **1905**. Mestra de Primer Ensenyament (22-10-1925).

Va ser mestra interina de les escoles de Sant Josep (Eivissa), Formentera, Algaida, Tózar (Granada) i Alaró.

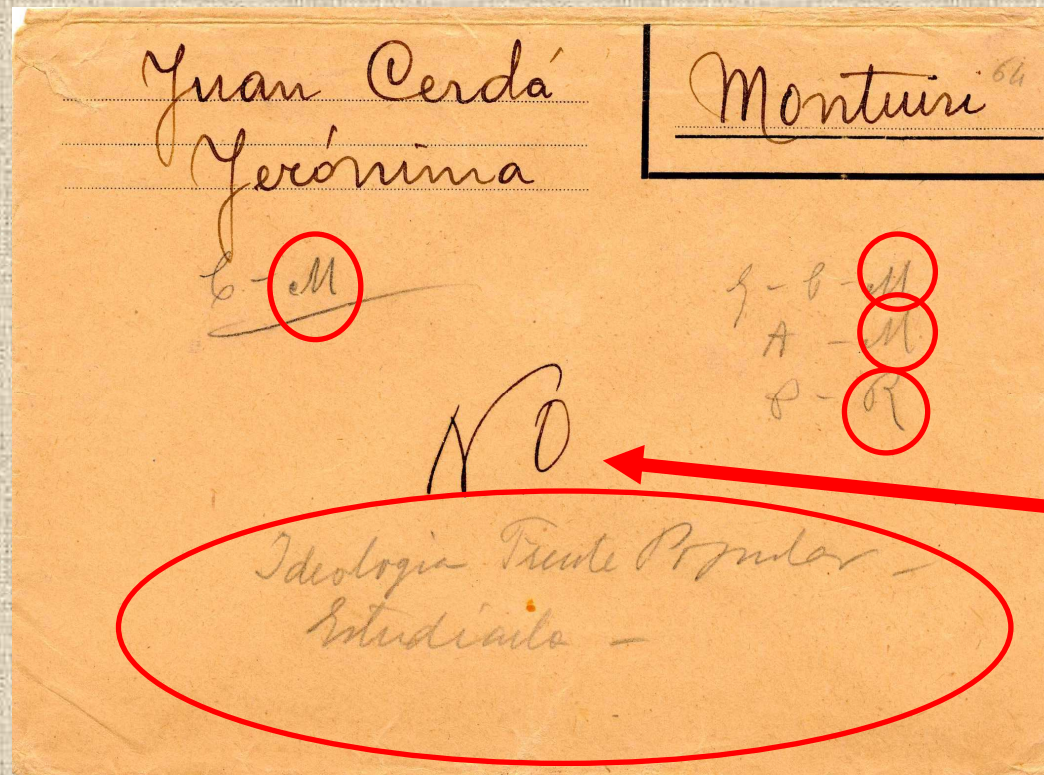
Dia **28 de maig de 1935** prengué possessió a través d'una **permuta** amb la mestra Francesca Bosch Terrassa d'una **secció de pàrvuls de la Graduada de Montuïri**.

Dia 1 d'octubre de 1936 (ball de places) fou **suspesa d'ocupació i de sou** pel Primer Tribunal Depurador amb els càrrecs de:

1º- Ser simpatizante con Izquierda Republicana y haber votado la candidatura del Frente Popular en las últimas elecciones.

*Afiliado a I. Republicana
votando el Frente Socialista en las
fiestas que este celebra*

SOBRE DEL PRIMER
TRIBUNAL
DEPURADOR

NO APTA
Informes
desfavorables

Dia **16 de novembre de 1937** es resolgué el seu expedient de depuració i fou **reintegrada** en el seu càrrec i deixà de percebre el sou corresponent al període que va estar suspesa.

Dia **18 de novembre de 1937** es va **reincorporar** a la seva plaça.

Va exercir com a mestra de **Montuiri** fins a la seva jubilació dia **27 de febrer de 1975**.

Neus Piqué Valls

Nascuda a **Les Borges del Camp (Tarragona)** dia 6 d'octubre de 1885.

Mestra Elemental de Primer Ensenyament (20-12-1916).

Els seus primers destins com a mestra a les Illes Balears foren: l'Escola Unitària de nines núm. 2 d'Alaior (1933) i Escola Graduada de nins (secció de pàrvuls) de Ciutadella (1934).

Dia **13 de febrer de 1936** prengué possessió d'una **secció de pàrvuls de la Graduada de Montuïri**.

Dia **15 de juny de 1937**, la Comissió Depuradora va decidir remetre-li el plec de **càrrecs** següent:

1º- Ser simpatizante con los partidos del Frente Popular.

2º- Ser de ideario irreligioso, pero acomodaticio.

3º- Dejar mucho que desear su conducta particular.

Dia **10 d'agost de 1937** es va proposar la seva **separació definitiva del servei** per **desconèixer-se el seu domicili**, malgrat haver estat requerida a través del Butlletí Oficial de l'Estat.

Dia **27 de juliol de 1940** fou **separada definitivament del servei i donada de baixa de l'escalafó del magisteri**.

MESTRES DE MONTUÏRI

(1936-1943)

ESCOLA UNITÀRIA DE NINES

Francesca Vidal Oliver

Nascuda a **Llucmajor** dia 20 d'agost de **1913**. Mestra de Primer Ensenyament (14-10-1932).

Va exercir com a mestra a les escoles de Muro i Ses Salines (1933-1934).

Dia 12 de novembre de 1934 prengué possessió de l'**Escola Unitària de nines de Montuïri**.

Dia 1 d'octubre de 1936 fou destinada a una secció de **pàrvuls de l'Escola Graduada de Montuïri**.

Pel mes d'octubre de 1937 va **tornar a la Unitària de nines**.

Depurada sense sanció amb molt bons informes. L'any 1943 encara exercia com a mestra del mateix centre educatiu.

INFORME DEL CAPELLÀ

✠
Parroquia de San Bartolomé

MONTUIRI (MALLORCA)

Informe del Parroco de MONTUIRI que emite sobre Dña. FRANCISCA VIDAL OLIVER maestra de MONTUIRI ajustandose á las preguntas recibidas de la Comisión Depuradora del Personal del Magisterio.

- 1.-Su conducta profesional. Buena.
- 2.-Su conducta religiosa, Buena.
- 3.-Su conducta social y particular, no llamó la atención en nada.
- 4.- No parece, por su conducta, que perteneciese á Sociedad Secreta.
- 5.- No actuó en politica.
- 6.-No simpatizo con el FRENE POPULAR.
- 7.- No exteriorizo simpatizar con partidos NACIONA-LISTAS. &&&&

MONTUIRI 25 octubre de 1937.

Gregorio Barrio Pro

Altres mestres que exerciren a l'escola:

Margalida Font Riutort

**Altres mestres que van exercir a
l'Escola Graduada mixta de Montuïri i
els afectà el procés de depuració.**

Pedro Rosselló González

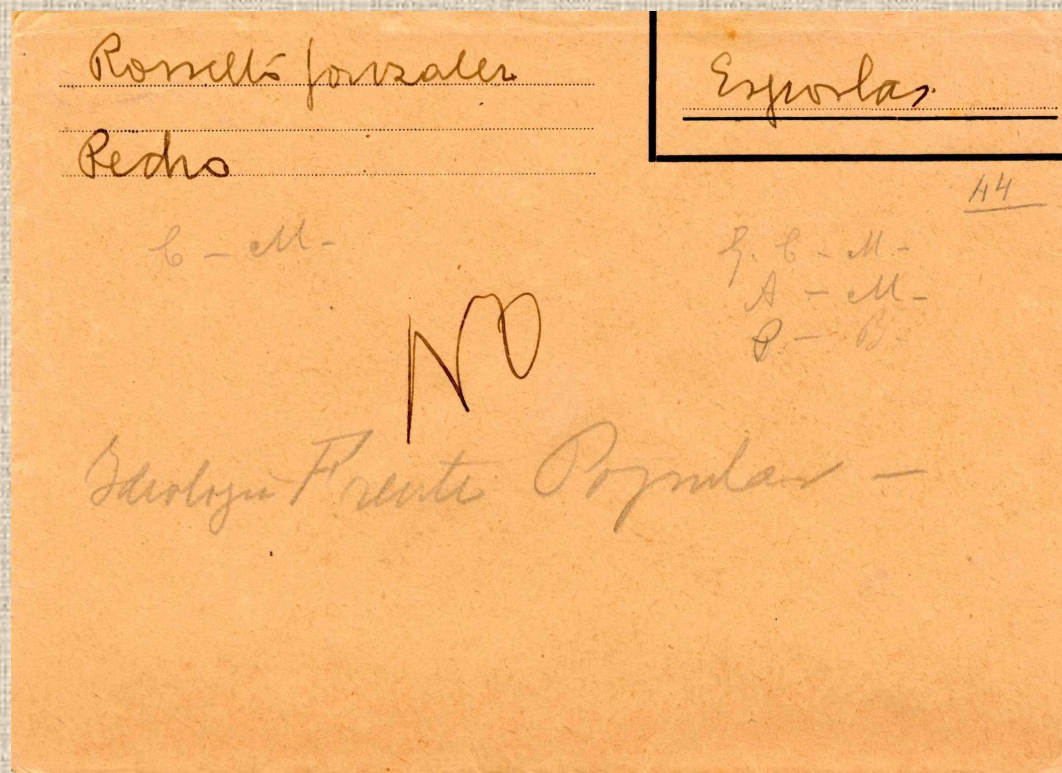
Nascut a **Esporles** dia 19 de d'abril de **1909**. Mestre de Primer Ensenyament (12-07-1927).

El seu primer com a mestre fou l'Escola Annexa a la Normal de Terol (1929) i posteriorment a la de Bronchales (Terol) el curs 1930-1931.

Dia 1 de novembre de 1931 prengué possessió de l'Escola Unitària de nins d'Esporles.

Dia 1 d'octubre de 1936, fou suspès d'ocupació i de sou (ball de places) pel primer tribunal.

Els **informes** emesos foren tots **desfavorables** exceptuant el del **Pare de Família** que va ser molt favorable, degut a la gran **tasca pedagògica** que va realitzar al poble d'**Esporles**.

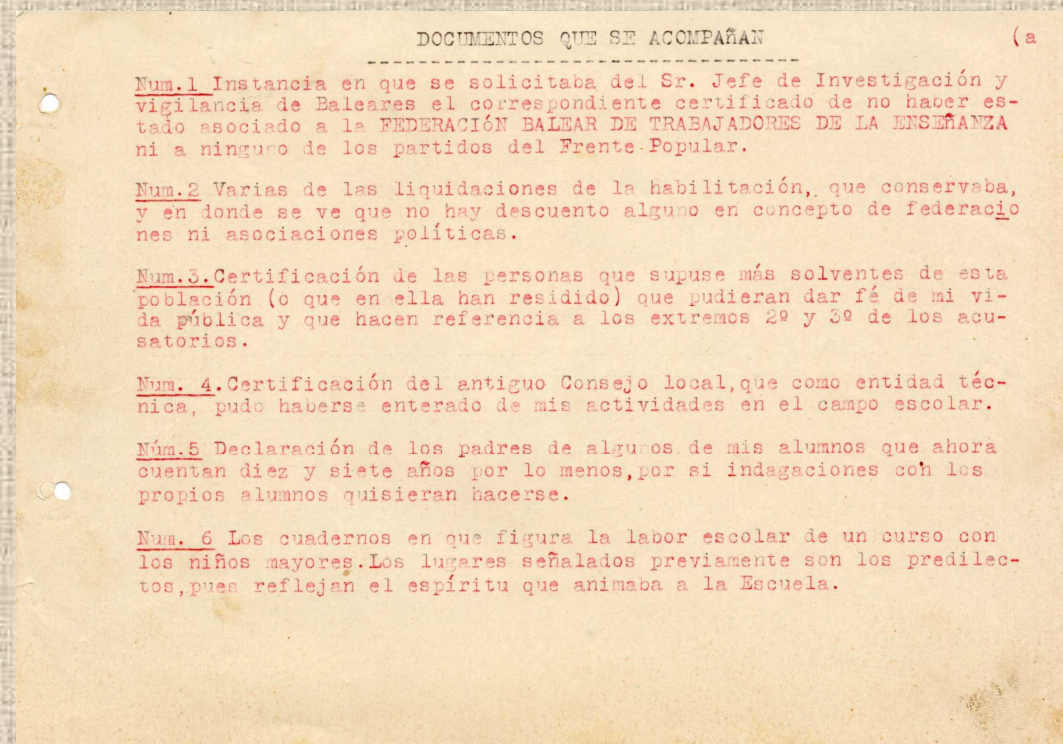
Dia 27 de juliol de 1937, el segon tribunal va aprovar el plec de càrrecs que li va remetre el dia **2 d'agost** següent:

- 1º- Haberse afiliado a la Sociedad Balear de Trabajadores de la Enseñanza.*
- 2º- Ser francamente simpatizante con los partidos del Frente Popular, incluso durante los primeros días del movimiento.*
- 3º- Haber orientado la enseñanza en sentido disolvente.*
- 4º- Ser irreligioso.*

Durant els 10 dies preceptius, el mestre va presentar les seves **al·legacions** a través d'un **plec de descàrrecs** on destaca:

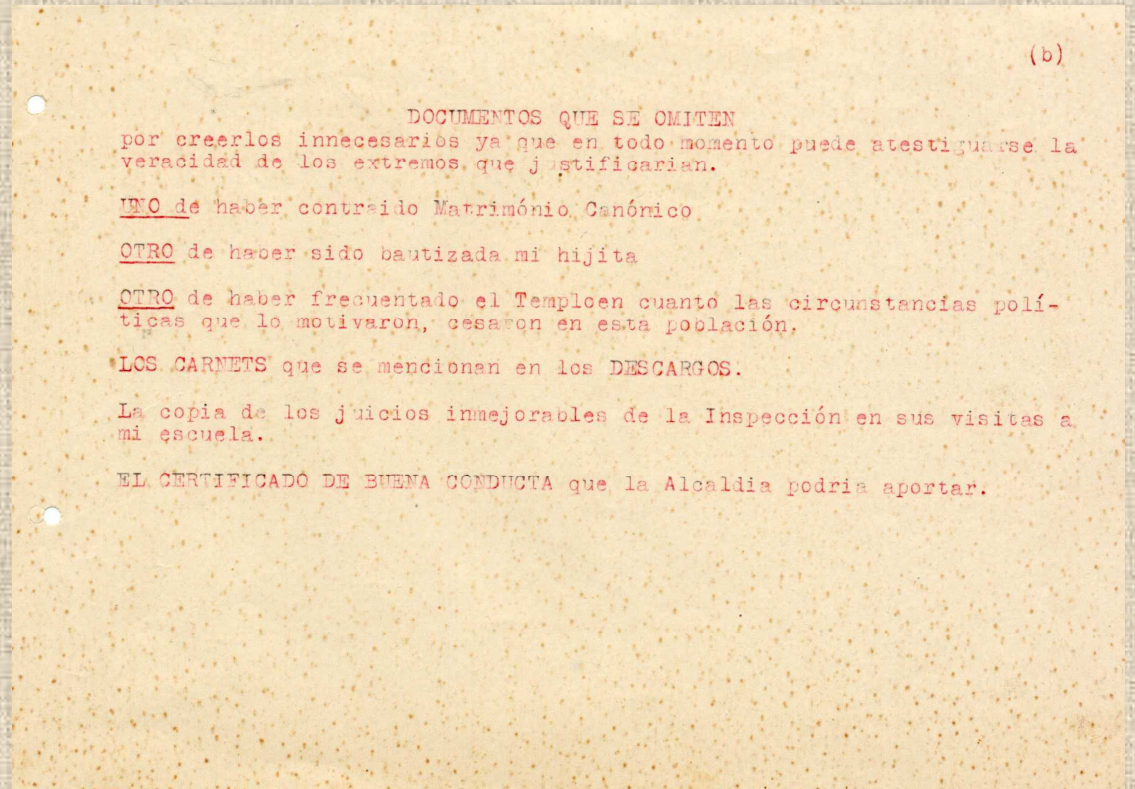
-Que no figura com a membre de l'ABTE ni associat a cap partit del Front Popular.

I a més a més, lliurà els **quaderns de rotació**.

No presentà, perquè ho considerà innecessari, altres al·legacions que pogueren influir en les decisions dels tribunals, ja que va donar més importància a les qüestions pedagògiques que a les morals:

Matrimoni civil, filla no batejada, certificats de bona conducta moral, ...

Dia **12 d'agost de 1937** es va decidir, per **unanimitat**, enviar a Burgos la **proposta** per a la **separació definitiva del servei i baixa a l'escalafó**.

Dia **12 de juny de 1939**, la Comissió Depuradora **ratificà la suspensió d'ocupació i de sou**.

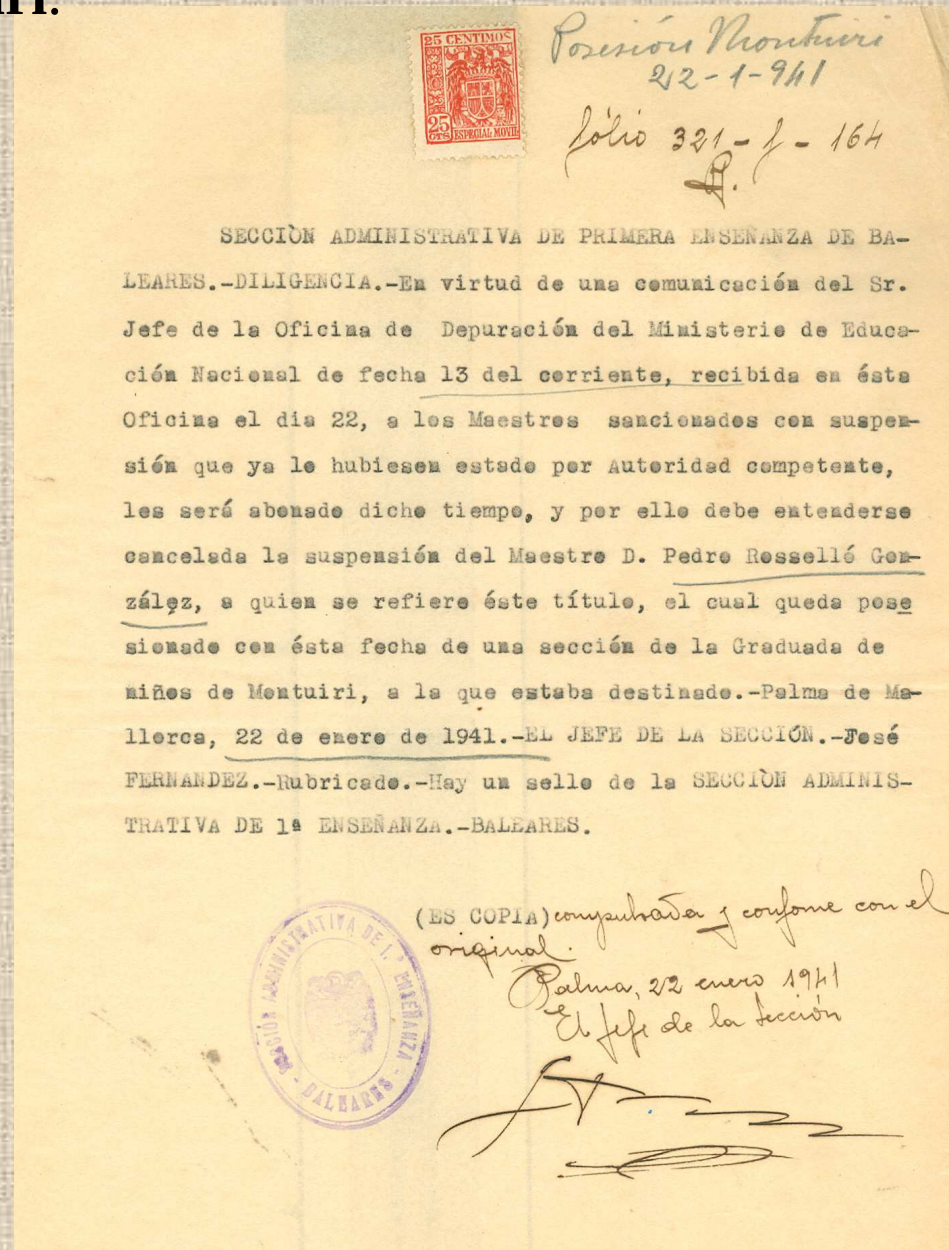
Dia **21 de setembre de 1940** es va resoldre el seu expedient de depuració amb la sanció de suspensió d'ocupació i de sou durant un any, **trasllat dins la província**, prohibició de sol·licitar vacants durant dos anys i inhabilitació per a càrrecs directius en institucions culturals i d'ensenyament.

Dia 22 de gener de 1941, fou rehabilitat i prengué possessió d'una secció de l'Escola Graduada de Montuïri.

Va ser director interí del Grup Escolar Mixt de Montuïri, per desdoblament en dues graduades de tres seccions cada una (nins i nines), entre el 15 de maig i el 15 de juliol de 1953.

Fou mestre de Montuïri des de l'any 1941 fins 1975. Prop de 34 anys.

Dia 15 de febrer de 1975, a punt de complir 65 anys, li van concedir la jubilació forçosa per incapacitat permanent.

Miquel Moll Coll (un cas especial)

Nascut a **Capdepera** dia 24 d'octubre de **1909**. Mestre de Primer Ensenyament (24-04-1931).

Després d'exercir poc més d'una any com a interí, a una escola de Barcelona, dia 12 de novembre de 1934, prengué possessió de l'Escola Unitària de nins núm. 1 de Capdepera gràcies a unes oposicions.

Dia 1 d'octubre de 1936, fou **suspès d'ocupació i de sou** (ball de places) pel primer tribunal, per no ser al seu destí (**estava mobilitzat**).

Dia **17 de novembre de 1937** se li aixecà la suspensió i va ser **destinat de forma provisional a l'Escola Graduada de Montuïri**, malgrat seguia amb **excedència forçosa** per ser oficial de l'exèrcit.

Dia 14 de desembre de 1937, es va resoldre el seu expedient de depuració:

... disponiendo quede repuesto en su cargo con pérdida de los haberes que dejó de percibir, inhabilitado para cargos directivos y de confianza y traslado dentro de la provincia ...

Dia **1 de maig de 1938**, es va **anular el trasllat a Montuïri** i fou **reintegrat a l'Escola de Capdepera** a pesar de seguir en situació d'excedència.

Va seguir com a mestre de Capdepera fins que es va jubilar.

Altres mestres que exerciren a l'escola i no van ser sancionats o sancionades:

Javier de la Fuente Pausa, Jaume Perelló Arbona, Rafel Bennàssar Manresa, Francesca Vidal Oliver, Gabriel Ramis Crespí, Cristòfol Binimelis Bennàssar, Margalida Font Riutort, Francesc Pomar Bonnín, Carolina Cabello Gil, Josefa Picó Martí, Josep Reinés Reus, Bartomeu Vicens Sagrera, Damià Vidal Orfila, Josep Verger Nadal, Pere Joan Deyà Falorsi, Pere Mascaró Mascaró, Mateu Pascual Salvà i Antoni Fiol Morlà.

També els mestres en pràctiques: Francesc Aloy Manresa i Pere Sampol Cerdà.

AMEIB

C/ Antoni Torrandell, 59 . Inca

Telèfon: 971504279

E-mail: ameib@dgice.caib.es

G CONSELLERIA
O EDUCACIÓ
I I UNIVERSITAT
B DIRECCIÓ GENERAL
/ INNOVACIÓ
I COMUNITAT EDUCATIVA

— **ARXIU** i
— **MUSEU** de
— l'**EDUCACIÓ** de
— les **ILLES BALEARS**

Aulí Ginard, Antoni - Torres Flores, Aina Maria

Pons Julià, Joan